

**ПЛАНИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИПЛОМАТИЧНІ ПРОТОКОЛИ ТА ЕТИКЕТ»**

**Тема: Дипломатичне листування як одна з форм міжнародної діяльності
держави**

План

1. Дипломатична кореспонденція: основні види, характеристика і призначення.
2. Традиційні види дипломатичного листування: особиста і вербальні ноти, пам'ятна записка (2 види), меморандум (2 види), маніфест, ультиматум.
3. Напівофіційне і приватне листування.
4. Загальні правила оформлення офіційної та приватної дипломатичної кореспонденції.
5. Протокольні формули ввічливості.

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів вищих навчальних закладів / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко. – Донецьк, 2012. – 442 с.
2. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. с англ. Ю. П. Клюкина, В. В. Пастоева, Г. И. Фомина. — М. : Междунар. отношения, 2011. — 416 с.
3. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2004. — 248 с.
5. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. пособие / В. П. Егоров. – М. : Юридический институт МИИТа, 2013. – 200 с.
6. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
7. Лукашук И. И. Дипломатические переговоры и принимаемые на них акты / И. И. Лукашук. — М. : NOTA BENE, 2004. — 144 с.
8. Никольсон Г. Дипломатическое искусство / Гарольд Никольсон ; пер. с англ. С. А. Богомолва. — М. : Издательство Института международных отношений, 1962. — 121 с.

9. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиаарт, 2008. — 408 с.
10. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
11. Сагайдак О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи : Навчальний посібник / О. П. Сагайдак, П. Д. Сардачук. — К. : Знання, 2008. — 295 с.
12. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.

Тема: Міжнародна ввічливість. Форми реагування на події в країнах перебування.

План

1. Національні свята. Заходи з нагоди національних свят іноземних держав. Обмін вітальними телеграмами.
2. Заходи з нагоди національних свят держави перебування.
3. Участь дипломатичного корпусу в заходах з нагоди національних свят.
4. Протокольне реагування на пам'ятні дати і події.
5. Реагування на обрання глави держави.
6. Реагування на стихійні лиха.
7. Офіційний траур у зв'язку зі смертю глави держави, уряду.

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів вищих навчальних закладів / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко. — Донецьк, 2012. — 442 с.
2. Виноградов В. М. Дипломатия: люди и события. Из записок посла / В. М. Виноградов. — М. : РОССПЭН, 1998. — 496 с. — (серия «Дипломатические мемуары»).
3. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. с англ. Ю. П. Клюкина, В. В. Пастоева, Г. И. Фомина. — М. : Международ. отношения, 2011. — 416 с.

4. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
5. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
6. Киссинджер Г. Дипломатія / Генри Киссинджер ; пер. с англ. В. В. Львова. — Москва : Ладомир, 1997. — 848 с.
7. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
8. Рыбаков Ю. М. Дипломатия : учебное пособие / Ю. М. Рыбаков. - 2-е изд., доп. и перераб. — М. : Восток — Запад, 2010. — 656 с.
9. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
10. Суходрев В. М. Язык мой – друг мой / В. М. Суходрев. — М. : Тончу, 2008. — 536 с.
11. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм ; пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Мн. : Новое знание , 2004. — 304 с.

Тема: Поняття та особливості візитів

План

1. Значення візитів в міжнародній дипломатичній практиці.
2. Класифікація візитів. Види візитів і їх характеристика. Формат візиту.
3. Офіційні і неофіційні візити.
4. Державні візити на вищому рівні.
5. Протокольна практика прийому державних діячів і делегацій.
6. Основні елементи візиту: зустріч (проводи), розміщення, переговори, офіційний прийом, відвідування театру, поїздка по країні, пам'ятні подарунки.
7. Робочі візити глав держав. Візити проїздом і приватні візити.

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів вищих навчальних закладів / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко. — Донецьк, 2012. — 442 с.

2. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. пособие / В. П. Егоров. – М. : Юридический институт МИИТа, 2013. – 200 с.
3. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
4. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
5. Киссинджер Г. Дипломатия / Генри Киссинджер ; пер. с англ. В. В. Львова. — Москва : Ладомир, 1997. — 848 с.
6. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
7. Рыбаков Ю. М. Дипломатия : учебное пособие / Ю. М. Рыбаков. - 2-е изд., доп. и перераб. — М. : Восток — Запад, 2010. — 656 с.
8. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
9. Указ Президента України «Про Положення про державний протокол та церемоніал України». — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/746/2002>.

Тема: Підготовка візиту. Протокольне забезпечення перебування іноземних гостей.

План

1. Планування візиту (запрошення, терміни, характер, формат майбутнього візиту).
2. Затвердження попередніх документів щодо майбутнього візиту (програма візиту, сценарії по конкретних об'єктах перебування, списки запрошених (офіційної делегації та супроводжуваних осіб).
3. Передова (підготовча) група. Розробка та затвердження програми перебування.
4. Зміст програми перебування:
 - зустріч / проводи в аеропорту; схема формування кортежу;
 - розміщення;
 - переговори;
 - офіційний прийом (бланки запрошень, тексти меню і обкладинки до них, обкладинки промов, тексти тостів, розсадження за столом);

- відвідування театру (забезпечення безпеки, виконання гімнів, вивішування прапорів, програма концерту або спектаклю, корзина квітів акторам театру);
- поїздки по країні;

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів вищих навчальних закладів / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко. — Донецьк, 2012. — 442 с.
2. Дерябин Ю. Легко ли быть послом? Записки о жизни и карьере дипломата / Юрий Дерябин. — Москва : Весь Мир, 2010. — 395 с.
3. Добрынин А. Ф. Сугубо доверительно. Посол в Вашингтоне при шести президентах США (1962 – 1986 гг.) / Анатолий Федорович Добрынин. — М. : «Автор», 1996 г. — 696 с.
4. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
5. Киссинджер Г. Дипломатия / Генри Киссинджер ; пер. с англ. В. В. Львова. — Москва : Ладомир, 1997. — 848 с.
6. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиастарт, 2008. — 408 с.
7. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
8. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
9. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм ; пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Мн. : Новое знание , 2004. — 304 с.

Тема: Протокольні аспекти ведення переговорів

План

1. Офіційні контакти дипломатів
2. Дипломатичні бесіди
3. Протокольна робота з підготовки та проведення переговорів.
4. Етикет ведення переговорів

5. Стратегія и тактика ведення переговорів.
6. Підведення підсумків переговорів, бесід

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В. Дипломатична та консульська служба : підручник для студентів вищих навчальних закладів / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко. – Донецьк, 2012. – 442 с.
2. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. с англ. Ю. П. Клюкина, В. В. Пастоева, Г. И. Фомина. — М. : Междунар. отношения, 2011. — 416 с.
3. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2004. — 248 с.
5. Дерябин Ю. Легко ли быть послом? Записки о жизни и карьере дипломата / Юрий Дерябин. — Москва : Весь Мир, 2010. — 395 с.
5. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. пособие / В. П. Егоров. – М. : Юридический институт МИИТа, 2013. – 200 с.
6. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
7. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиаарт, 2008. — 408 с.
8. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
9. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм ; пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Мн. : Новое знание , 2004. — 304 с.

Тема: Протокол багатосторонньої дипломатії

План

1. Протокольні питання діяльності міжнародних конференцій.
2. Протокол міжнародних організацій.
3. Порядок старшинства в міжнародних організаціях.
4. Протокол прапора ООН.
5. Привілеї та імунітети міжнародних організацій.

6. Протокольні питання в діяльності міжнародних посадових осіб.

Рекомендована література:

1. Борисов Ю. В. Шарль – Морис Талейран / Ю. В. Борисов. — М. : Междунар. отношения, 1986. — 320 с. — (Б-ка «Внешняя политика. Дипломатия»).
2. Виноградов В. М. Дипломатия: люди и события. Из записок посла / В. М. Виноградов. — М. : РОССПЭН, 1998. — 496 с. — (серия «Дипломатические мемуары»).
3. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
4. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. с англ. Ю. П. Клюкина, В. В. Пастоева, Г. И. Фомина. — М. : Междунар. отношения, 2011. — 416 с.
5. Григорьев Б. Повседневная жизнь царских дипломатов в XIX веке / Борис Григорьев. — М. : Молодая гвардия, 2010. — 521 с.
6. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. пособие / В. П. Егоров. — М. : Юридический институт МИИТа, 2013. — 200 с.
7. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с
8. Петюр Р.К Дипломатичний протокол як інструмент багатосторонньої дипломатії. Київ: КНУ ім. Шевченка. Міжнародні відносини Серія "Політичні науки" № 9 (2015)
9. Рыбаков Ю. М. Дипломатия : учебное пособие / Ю. М. Рыбаков. - 2-е изд., доп. и перераб. — М. : Восток — Запад, 2010. — 656 с.
10. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
11. Суходрев В. М. Язык мой – друг мой / В. М. Суходрев. — М. : Тончу, 2008. — 536 с.

Тема: Норми дипломатичного етикету як складова іміджу дипломата

План

1. Етикет телефонної розмови.
2. Етикет вручення та прийняття подарунків.

3. Правила вітань, представлень (рекомендувань) за нормами дипломатичного етикету.
4. Етикет відвідування театру, академічного концерту, опери.
5. Зовнішній вигляд дипломата, політика, ділової людини.

Рекомендована література:

1. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол / Джон Вуд, Жан Серре ; пер. с англ. Ю. П. Клюкина, В. В. Пастоева, Г. И. Фомина. — М. : Междунар. отношения, 2011. — 416 с.
2. Дерябин Ю. Легко ли быть послом? Записки о жизни и карьере дипломата / Юрий Дерябин. — Москва : Весь Мир, 2010. — 395 с.
3. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. посо-бие / В. П. Егоров. — М. : Юридический институт МИИТа, 2013. — 200 с.
4. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
5. Киссинджер Г. Дипломатия / Генри Киссинджер ; пер. с англ. В. В. Львова. — Москва : Ладомир, 1997. — 848 с.
6. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиастарт, 2008. — 408 с.
7. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
8. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
9. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм ; пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Мн. : Новое знание , 2004. — 304 с.
10. Суходрев В. М. Язык мой – друг мой / В. М. Суходрев. — М. : Тончу, 2008. — 536 с.

Тема: Протокол і правила гостинності. Церемоніал і протокольні почесті.

План

1. Поняття, значення і види прийомів
2. Підготовка прийому

3. Порядок проведення прийому з розсадженням гостей
4. Деякі особливості проведення прийомів без розсадження гостей

Рекомендована література:

1. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання : навч. посібник / Борис Іванович Гуменюк. — К. : Либідь, 2007. — 224 с.
2. Дерябин Ю. Легко ли быть послом? Записки о жизни и карьере дипломата / Юрий Дерябин. — Москва : Весь Мир, 2010. — 395 с.
3. Егоров, В. П. Дипломатический протокол и этикет : учеб. пособие / В. П. Егоров. — М. : Юридический институт МИИТа, 2013. — 200 с.
4. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навчальний посібник / Г. М. Калашник. — К. : Знання, 2007. — 143 с.
5. Киссинджер Г. Дипломатия / Генри Киссинджер ; пер. с англ. В. В. Львова. — Москва : Ладомир, 1997. — 848 с.
6. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиаарт, 2008. — 408 с.
7. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика: курс лекций. Часть 1: Дипломатия - наука и искусство / Виктор Иванович Попов. — М. : «Научная книга», 2000. — 576 с.
8. Поклад Б. Во власти дипломатии: Мемуары / Борис Поклад. — М. : Медиаарт, 2008. — 408 с.
9. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / О.П. Сагайдак. — 2-ге вид., оновл. і доповн. — К. : Знання, 2017. — 326 с.
10. Фельтхэм Р. Дж. Настольная книга дипломата / Р. Дж. Фельтхэм ; пер. с англ. В. Е. Улаховича. — 4-е изд. — Мн. : Новое знание , 2004. — 304 с